

DELAVSKA VOLIVNA DISCIPLINA.

Pravica, glasilo krščanskega delovnega ljudstva, piše: Kandidane liste za volitve v oblastne skupščine so vložene, volilni boj se je pričel že na številnih shodih in se bo prihodnje tri tedne dan za dnem stopnjeval.

Hvalevredno je, da slovensko krščansko ljudstvo, organizirano v treh delovnih stanovih (Delavska zveza za Slovenijo, Jugoslovanska kmetijska zveza in Jugoslovanska obrtna zveza) tudi pri teh volitvah, ki so splošnega značaja in važnosti, nastopa pod parolo vzajemnosti delovnih stanov vsepovsod enotno pod zastavo Slovenske Ljudske Stranke, politične organizacije slovenskega naroda.

Izjema, ki pa samo potrjuje pravilo, se je to pot pripetila v Ljutomerem okraju, kjer so nekateri funkcionarji tamošnje Okrajne delavske zveze za Slovenijo vložili preko sklepa okrajnega zbora zaupnikov SLS in po že izvršeni seji načelstva SLS, ki je liste potrjevalo, popravljalo in zavračalo, separatno kandidatsko listo pod naslovom »Kršč. soc. delavske zveze« z nosilcem Ignacijem Lipovcem. — Ta korak, dasi je odločno krajevno-političnega značaja, bi utegnil roditi nedogledno slabe posledice za strokovno gibanje štajerskih viničarjev, ki je vsaj trenutno najbolj važno in za celokupni viničarski stan največjega pomena. Neprimerno in napačno bi torej bilo mešati Ljutomersko Okrajno delavsko zvezo in Strokovno zvezo viničarjev in kmetijskih delavcev v Ljutomeru v eni in isti posodi. Separatna lista ODZ v Ljutomeru je predvsem vprašanje odnosa le-te do centrale Delavske zveze za Slovenijo v Ljubljani in po njej do SLS.

In tu je jedro! Bistvo delavske organizacije, ki je vedno bila strumnejša od organizacij drugih stanov, tiči v tem, da mora biti vedno disciplinirana in smotrna, to je, da mora vedno imeti pred očmi tako koristni celokupnega delavstva kakor tudi koristi vseh delavskih slojev. Gorje pa delavstvu, ako gre v katerikoli slobodi boj neorganizirano!

Temu splošnemu načelu prave, strumne, smotrene, preudarne delavske organizacije Ljutomerska ODZ — žolibog — ni zadostila. Svoj korak je napravila tako preko inštanse svoje stanovsko-politične centrale Delavske zveze za Slovenijo, ki ni bila vprašana za mnenje in nasvet. S tem je seveda načeto tudi vprašanje odgovornosti, ki se bo moralo rešiti takoj po volitvah.

Disciplina — to je za delavstvo prva in glavna zapoved. Kjer je ta, tam je slovenski delavec, discipliniran bo volil, discipliniran se boril in le v disciplini — zmagal.

Poročila S. L. S.

Shodi SLS v okraju Maribor levi breg so se vršili od Stefanovega do Kraljevega po sledečih župnijah in občinah: Sv. Lenart, Sv. Jurij v Slov. gor., Sv. Ana, Sv. Benedikt, Sv. Anton, Sv. Bolfenk, Gočova, Sv. Rupert, Selce, Sv. Trojica, Marija Snežna, Trate, Ploversnica, Sladkivrh, Selnica ob Muri, Ceršak, Selnica ob Dravi, Brestrnica, Svečina, Sv. Jurij ob Pesnici, Sv. Križ, Rošpoh. Govorili so: dr. Leskovar, dr. Veble, Žebot, Pirnat, Šerbinek, Poljanec, Gomišek, Rošker, Krajnc, Urbas in drugi. — Na Kraljevo so shodi v Jarenini, Sv. Jakobu, Spodnji Sv. Kungoti, popoldne v Cirknici pri St. Ilju ob pol treh v dvorani Dimnik pri postaji. Na ta shod je povabljen tudi dr. Korošec. Od 6. do 23. t. m. je napovedanih v tem okraju še okoli 40 shodov. Ljudstvo povsod odobrava delo SLS in volitve v nedeljo, dne 23. t. m. bodo v Slovenskih goricah pokazale, da imamo ogromno večino. Vse je za prvo volilno škrinjico!

Dne 31. decembra, 1. in 2. januarja so se vršili v slovenjgraškem okrajnem glavarstvu sestanki in shodi in sicer v Slovenjgradu, Šmartnu pri Slovenjgradu, St. Ilju pri Velenju, Škalah, Saleku, St. Andražu pri Velenju, na katerih so govorili poslanec VI. Pušenjak ter kandidati Blatnik, Guzej, Ovčar, Zajec in drugi. Za SLS vlada veliko navdušenje, vse se raduje, da je stranka med svojimi kandidati postavila najodličnejše zastopnike vseh stanov in to na mestih, katera so sigurna, ne samo kot številne kandidate.

Shodi Slovenske Ljudske Stranke v gornjegraškem okraju. V nedeljo, dne 9. januarja, popoldne v Gornjem Radu, popoldne ob treh v Bočni. V torek, dne 11. januarja, predpoldne pri Sv. Frančišku. V sredo, dne

Naša društva.

Maribor. Mladeniška Marijina družba franciškanske župnije v Mariboru ponovi v nedeljo, dne 9. januarja 1927, ob 4. uri popoldne v dvorani Zadruga gospodarske banke igrokaz o treh dejanjih »Sv. Alojzij«. Vstopnina: sedeži 10, 8 in 6 Din, stojišča 3 in 2 Din. Med odmori svira dobro izurjen dijaški orkester. — Mariborčani, pridite, ne bo vam žal!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Veličastno je izpadla zgodovinska igra iz Neronove dobe »Quo vadis?« Lepa scenerija, prekrasni kostumi in električna razsvetljava je pripomogla, da je igra pršla do popolnega efekta. Ponavlja se igra v četrtek, dne 6. jan. (na praznik Sv. Treh Kraljev) zadnjič. Pridite torej vsi!

Sv. Frančišek Ksaverij v Sav. dolini. Cenjeni čitatelji »Slov. Gospodarja« gotovo mislijo, da Ksaverjanci spimo, ker se v časopisju tako redko oglasamo. To pa še ni dokaz, da časopisja tudi ne čitamo. Saj ni skoro hiše, kjer bi ne imeli kakega časopisa. Imamo seveda tudi nekaj zapeljanih domovinjarjev in kmetijskih »naprednjakov«, ki se ne zavedajo, da je protiverski časopis pravi strup za vsako krščansko slovensko hišo. Letošnje vihere in nevarja tudi nam niso prizanesla, in imajo mnogi prav občutno škodo. In poleg vseh nesreč in nezgod, ki tlačijo kmeta, še neznozi davki, tako da kmet dostikrat res ne ve kam bi dejal, da bi se več poznalo. Kljub tej vesplošni gospodarski krizi, pa ima kralj alkohol tudi pri nas nekaj svojih zvestih častilcev. To pa je žalostno in nam gotovo ni v čast. Toda samo tarnanje in zabavljanje čez današnje slabe čase in pokvarjeno mladino pomaga bore malo. Treba je resnega dela, da naša mladina spozna, kam jo privede nezmerno pijančevanje, ker le iz zdrave, trezne in varčne mladine se da kaj narediti. Tudi pri nas je vsa organizirana mladina vztrajno na delu. In ko si zgradimo enkrat Društveni dom, bo naše delovanje veliko lažje. Imamo izobraževalno društvo, ki se kmla spremeni v prosvetno društvo, dekliško Marijino društvo in Orla. Torej društvenega dela dovolj in za lenarjenje malo časa. Ponosno razvija peruti naš Orel; ni sicer številen, omahljivi so odpadli vsi. Ostali pa so fantje, ki hočejo v luči svojih načel neomejeno vršiti svojo nalogo, dano od organizacije: izpopolnjevali sebe in reševali druge, ker vedo, da niso sami, z nami je tisoče naših bralov po širni naši domovini. Prepričani pa smo tudi, da doseže pečica resnično idealnih delavcev več, kot pa velika množica omahljivcev. Zato gremo svojo pot naprej, ne oziraje se na desno, ne na levo. Ne bojimo se nikogar, najmanj pa nasprotnikov. Drugič kaj več. Pristrčen orlovski pozdrav. — Bog živi! pošilja vsem čitateljem in čitateljicam »Slovenskega Gospodarja«: fant od fare.

12. januarja, predpoldne v Solčavi. V četrtek, dne 13. januarja predpoldne v Lučah. V petek, dne 14. januarja predpoldne v Nazarjih. V nedeljo, dne 16. januarja, predpoldne pri Šmihelu, popoldne v Mozirju. V četrtek, dne 20. januarja predpoldne v Gorenju, popoldne v Šmartinu ob Paki. Lokale za zborovanja naj oskrbi odbor krajevnih organizacij SLS.

Naš kandidat dr. Schaubach je imel pri Šmartnu n. P. v nedeljo, dne 2. t. m., lepo uspel shod. Razložil je prav poljudno pomen novih volitev in naloge oblastne skupščine ali deželnega zbora. Govorili so še: g. namestnik I. Kos in g. Poljanec iz Slov. Bistrice. Volili bomo Slov. Ljudsko Stranko v 1. škrinjico.

V Slov. Bistrici se vrši v nedeljo, dne 9. januarja ob 11. uri dopoldne shod Slovenske Ljudske Stranke. Govorijo gg. kandidati.

Naš kandidat g. Držečnik je imel na Remšniku shod prvo nedeljo v novem letu. Nad 60 volilcev ga je skrbno poslušalo, ko je v izbranih besedah popisoval potrebe kmetov in delavcev. Naša SLS je edina, ki je zvesta voditeljica in boriteljica za dobrobit našega ljudstva. Vsaka krogeljica, ki pade kam drugam, kakor v prvo škrinjico, je v škodo kmetu in delavcu. Vsi na voliče! Vsi volite našo slovensko, našo res ljudsko in našo katoliško stranko! Ze dolgo se borimo za naše pravice in prepričani smo, da se borimo z uspehom!

Shod SLS v Ormožu. V nedeljo, dne 9. t. m., po rani sv. maši se bo vršil shod SLS v Ormožu. Popoldne istega dne bode po večernicah politično zborovanje na Svetinjah. Na obeh shodih bosta poročala poslanca: Bedjanič in Vesenjak.

Shod SLS v Središču ob Dravi. V nedeljo, dne 16. t. m., o rani službi božji, se vrši v Društvenem domu v Središču javen politični shod SLS. Poroča kandidat za oblastno skupščino g. Janžekovič in narodni poslanec gosp. Bedjanič. Vsi somišljeniki prijazno vabljeni!

V Konjicah je bil na Novega leta dan shod SLS. Shodu, ki je bil prav dobro obiskán, je predsedoval župan g. Toman. Poslanec g. dr. Hohnjec je podal sliko političnih razmer v naši državi ter hkrati pojasnil važnost volitev v oblastno skupščino. Program naše stranke za te skupščine sta razvila kandidata Napotnik in Bruderman. Njunim izvajanjem so zborovalci pritrjevali z glasnim odobravanjem. Poslanec dr. Hohnjec in celokupnemu Jugoslovanskemu klubu je bilo soglasno izrečena popolna zaupnica. Razpoloženje za našo stranko v celem okraju je prav dobro. Konjiški okraj ne bo dopustil te politične sramote, da bi bil v njem izvoljen le eden radičevski kandidat. Slovenija Slovencem!

Shodi Slovenske Ljudske Stranke v laškem okraju. V nedeljo, dne 9. januarja, ob 11. uri pri Sv. Jederti nad Laškem, Sv. Miklavžu nad Laškem in v Razborju nad Zidanim mostu; popoldne ob treh v Loka vcu pri Rimskih toplicah.

Vurberg. Kakor pred vsakimi volitvami, tako tudi sedaj začenjajo pošiljati na naše pristaje od vseh strani razne časopise, posebno »Domovina« postaja pogumna. Se pač vidi, da bi radi naši stari trdnjavo Slovenske Ljudske stranke zrahljali. Sliši se tudi, da bi radi gotovi gospodje pri nas ustanovili Sokola. Gospodje, roko proč od naše mladine, katere si mi nikoli ne bomo dali zastrupljati, najsiho že po vzorcu jugoslovanskega ali češkega Sokola. Vam mladeniči pa ključem, vzdromite se, ker sedaj je še čas, ter vsi v naše katoliške organizacije, ne bodite zaspanci, ampak vzdromite se iz zimskega spanja ter pogumno na delo, v blagor in ponos naše župnije. Opazovalec.

Selnica ob Dravi. Lipovšek je imel 2. januarja v Selnici shod. Med drugim je tudi poročal o 50 odstotni podpori za občinske ceste in moste, češ, da bo te on izposloval kot gerent, da že ima za to kredit. Resnica pa je, da so teh 50 odstotkov za podpore obh. mostov in cest že ob času prejšnjega okrajnega gerenta dr. Leskovarja prejemale občine od okrajnega zastopa pod vodstvom dr. Leskovarja. Lipovšek izrablja danes to v svoji volilni agitaciji.

Notar Kolšek iz Marenberga napada po gostilnah naše kandidate za oblastno skupščino. On, glava SDS v Dravski dolini, on se bojuje le za gospodarske koristi ljudstva, tako kriči ter se jezi, da ga ni nihče prej vprašal, ali sme kandidirati ali ne. Tajništvo SLS v Mariboru: vedi, kje je g. notar doma in kaj hoče!

Marenberg. V našem okraju se pehajo za Radičevo stranko ljudje, od katerih bi najmanj pričakovali, da agitirajo za hrvaško stranko, katero ljudje na Hrvaškem trumoma zapuščajo. Agitatorji za Radičevo stranko naj povedo ljudstvu, da je Radič že davno zastajal svoj program, da je že davno monarhist, da noče o republiko nič več slišati, da je, četudi je že skoro dve leti na vladi, skrivaj, da so gospodarske razmere od dne do dne žalostnejše. Povedo naj ljudem, da je Radičevo stranka glasovala za vse povišanje davkov, za pretirano visok proračun, v katerem ni niti vinarja za vzdrževanje okrajnih cest v Sloveniji. Radič se je popolnoma udnjal srbskemu centralizmu, ni prav nič boljši ko Žerjav in Pribičević, zato ga zavediti slovenski kmetje v našem okraju ne bodo volili. Mi bomo volili kandidate SLS, med katerimi je spoštovan kmet in župan Držečnik iz Arlice, Radiča pa privoščimo vsem koritarjem in onim, ki pod Radičevim imenom »slepamišij« in mislijo na priključitev okraja k Avstriji.

Vuzenica. SDS za klobuk. V prevalskem okraju kandidira SDS za namestnika Josipa Zieglerja v Vuzenici, ki pa je nemškutar in tudi član nemškega gospodarskega društva.

Sv. Lenart nad Laškim. Naš mali kraj je doletela »sreča«, da imamo dva kandidata samostojcev za oblastne skupščine. Prvi je naš župan Karl Veber. Bil je pri zadnjih volitvah v občinski odbor izvoljen na programu naše stranke, pa je čez nekaj časa predsedal k samostojcem, češ, da so oni prava kmetijska stranka. Gotovo »lep« zglede politične značajnosti in mozatosti! Ko je bil v nedeljo pri nas shod naše stranke, je takoj po službi božji razglasil tole: »Le pojedite na shod, če hočete, saj dosegli ne bodo tako nič, kateri vam sedaj kaj obljublja. Sedaj imamo dve krščanski stranki: ena se imenuje slovenska kmetijska, pa je najprej kmetijska, potem gosposka, druga se imenuje slovenska ljudska, pa je najprej gosposka, potem kmetijska.« Kako krščanska je njegova samostojna stranka, se razvidi iz knjižice, ki je pred tremi leti izšla pod naslovom »Stara pravda nekdanj« z imenom Franca Tovornik, ki je drugi kandidat samostojcev pri nas. V njej se slikajo nekdanji redovniki v Jurklostru kot sami nečistniki in pijanci. Redovniki se imenujejo rimski svetohlinci, str. 10, o hudem duhu piše, »da kmet ni tako neumen, da bi verjel v stvar, ki je nikoli ni videl in je mogoče nikoli ne bo« str. 28 in več drugih takih stvari, ki smešijo in hlatijo vero in duhovski stan. Zares lepa krščanska stranka teh samostojcev, ki pišejo v svojih brošurah tako. In takim možem značajnosti in krščanstva naj mi damo svoje zaupanje? Našega župana vprašamo, ali pozna človeka, ki pri posojilih revnim kmetom zahteva jako vi-

soke obresti in ki za male pisarje pri občini hoče imeti na leto 3000 dinarjev? Da, da, lahko je govoriti, da kdo dela za kmeta, v resnici pa skrbi le za svoj žep. — Volilni shod, ki se je vršil v nedeljo pri nas, je dobro uspel. Gostilniški prostori Jožefa Deželaka so bili natlačeno polni. Shod je trajal tri ure. Samostojenci so se trudili dokazovati, da ni res, da bi bil minister Pucelj odpravil iz kmetijskih šol veronauk in da je priljubljen živinozdravnik dr. Jerina bil od Pucelja iz Laškega prestavljen le po pomoti, šentlenartčani! Naša skrinjica pri volitvah je prva, v njo spustite krogeljico, ako želite sebi dobro in ako nočete našega kraja spraviti v slab glas pri poštenih krščanskih Slovencih.

Pri Sv. Lenartu nad Laškem. Tukaj se je vršil v nedeljo, dne 2. t. m., o rani službi božji v gostilni g. Jožefa Deželaka dobro obiskan shod SLS, na katerem sta govorila naša kandidata za volitve v oblastno skupščino g. Matevž Deželak, kmet v Ložah, ter g. Križnik, delavec v Trbovljah. Govorila sta tudi g. Miha Hrašnik, načelnik okrajne organizacije, ter č. g. župnik. Shodu je predsedoval g. V. Lapornik, kmet na Gori ter načelnik krajevene organizacije. Shod je trajal poltretjo uro ter so zborovalci kazali zanimanje za volitve v oblastno skupščino. Tudi naši nasprotniki so se precej dostojno obnašali, toda nobeden ni hotel nastopiti kot protigovornik, dasiravno so bili na to pozvani.

Volilno gibanje v kozjanskem okraju. Ob božičnih raznikih in ob Novem letu sta imela naša kandidata gg. Tovornik in Kranjc po skoro vseh občinah okraja krasne shode: Dobje, Planina, St. Vid na Planini, Prevorje, Zagorje, Pilštanj, Buče, Polje, St. Peter, Podsreda — vsepovsod za našo stranko najlepše razpoloženje. Radičevci, ki so zadnjič še nalovili nekaj glasov s svojo republiko, razpadajo, odkar je Radič republiko zamenjal za centralizem, odkar je iz bojevitega republikanca postal pohleven sluga centralistične gospode. Poslušalci so kar strmeli, ko sta jima govornika poročala, kako so radičevci glasovali proti temu, da bi bili oproščeni zemljiškega davka oni mali posestniki, ki imajo manj kot 5—6 oralov zemlje; in kako so radičevci krivi, da se v Sloveniji poveča čisti katastrski donos in s tem tudi zemljiški davek. Ali so to zastopniki kmeta, kakor se tako rad ponaša Radič? Se bolj so se čudili zborovalci, kako pač morejo biti v taki stranki slovenski samostojenci — ali kakor se zdaj imenujejo: Slovenska kmetijska stranka — pod vodstvom g. Pucelja. To ni ne kmetijska stranka, ker so njeni poslanci glasovali proti malemu kmetu; to tudi ni slovenska stranka, ker so isti poslanci glasovali proti slovenskemu kmetu, da naj se mu visok zemljiški davek še zviša! Politično centralistična in protislovenska, gospodarsko protikmetijska — ali zamore slovenski kmet in posestnik tako stranko voliti v oblastno skupščino? Ali nam ne bi samostojni, ki so nam z ustavo pripravili avtonomijo, v oblastni skupščini zavlekli v Beograd še tisto malo pravic, ki jih bomo smeli Slovenci še uveljavljati v oblastni skupščini? Ali more dalje veren Slovenec voliti stranko, koje voditelj Radič je že ponovno zasramoval katoliško vero in cerkev in javno izjavil, da hoče prepeljati katoličane v pravoslavno vero? In Pucelj? Kako goreče veren je, je pokazal še pred nekaj tedni, ko je odpravil veronauk iz kmetijskih šol! Pa samostojni pravijo, da ni Radič njihov vodja. A to je laž. Še v zadnji številki Radičevega »Doma« stoji izrecno, da Slovenska kmetijska stranka Puceljeva priznava Radiča za svojega vrhovnega voditelja! — Tudi Žerjavovi samostojni demokrati iščejo v našem okraju glasove; na stotine svoje »Domovine« pošiljajo k nam. Toda stranka, kakor je demokratska, ki je pripravila v Slavenski banki blizu 180 milijonov slovenskega denarja, zaman išče pri nas glasovi Kozla noben pameten človek ne postavlja za vrtnarja. Danes, ko vse beži stran od demokratov, kakor pred gobavcem, vendar ne bomo mi Kozjani tako zaslepljeni, da bi tem ljudem pri volitvah še zaupanje izkazovali! — Naše mesto je v Slovenski Ljudski stranki, ki ima res slovenski in gospodarsko napredni in koristen program. Slovenska Ljudska Stranka nima programa samo na papirju, ampak ga tudi izvršuje! To je sijajno pokazala pred vojsko v štajerskem deželnem zboru, še bolj pa je mogla svoj program izvrševati v kranjskem deželnem zboru, kjer je imela od leta 1908 večino. Nad 55 koristnih zakonov je tedaj kranjski deželni zbor na predlog poslancev SLS sprejel. Ti zakoni so bili pred vsem v prid kmetiskemu prebivalstvu, ki so ga prej liberalci najbolj zapostavljali. Mi poznamo delo SLS, zato bomo tudi dne 23. januarja zopet njej izkazali svoje zaupanje, ker vemo, da nas je edino le ona zmogla pripeljati preko oblastne samouprave do prave slovenske avtonomije. Prva škrinjica je naša!

Kaj je novega?

Našim naročnikom! V novem letu smo. Zato prosimo vse dosedajne naročnike, da porabijo položnice in nam takoj pošljejo naročnino, da ne bo treba lista ustaviti. Kdor list še dobiva, naj napiše na položnico: Star naročnik. — Kdor pa lista zdaj ne dobiva, naj napiše: Nov naročnik. — Tistim, ki si list naročijo po dopisnici, pošljemo »Slovenskega Gospodarja« le dvakrat in priložimo prvi številki položnico. S to položnico naj nam blagovolijo poslati takoj naročnino, ker navadno traja 5—6 dni, predno pride položnica do nas.

Duhovniške vesti iz lavantinske škofije. Predstavljeni so naslednji č. gg. kaplan: Anton Čirič iz Gornje Lendave kot provizor v Gornje Petrovce, Franc Urleb iz Novecerkve kot provizor na Črešnjice pri Vojniku, Anton Tomazič iz Prihove kot provizor v Žiže, Franc Glavnik iz Laporja kot kaplan v Novocerkev, Jožef Hanko iz Murske Sobote kot kaplan v Gornjo Lendavo, Jožef Kavčič, ki je bil na začasnem bolezenskem dopustu, je nameščen kot kaplan v Laporju. Za soprovizorja v župniji Sv. Miklavžu na Polju je imenovan č. g. Miloš Turk, župnik na Bučah.

Socijalni tečaj. Vsem udeležencem tečaja sporočamo, da se prično redna predavanja v petek, dne 7. januarja, ob pol 8. uri zvečer na Koroški cesti 1. — Odbor.

Sprememba voznega reda autobus-prometa na progah Maribor—Dravograd in Maribor—Celje. Obstoječi voznik red navedenih prog se spremeni in sicer: Proga Maribor—Dravograd: Ob delavnikih: odhod iz Dravograda ob 6.30 uri, prihod v Maribor ob 9.00 uri, odhod iz

Maribora ob 15.30 uri, prihod v Dravograd ob 17.30 uri. V sobotah in dnevih pred prazniki: odhod iz Dravograda ob 6.30 uri, prihod v Maribor ob 9.00 uri, odhod iz Maribora ob 13.00 uri, prihod v Dravograd ob 15.30 uri, odhod iz Dravograda ob 16.00 uri, prihod v Maribor ob 18.30 uri. Ob nedeljah in praznikih: odhod iz Maribora ob 7.00 uri, prihod v Dravograd ob 9.30 uri, odhod iz Dravograda ob 16.00 uri, prihod v Maribor ob 18.30 uri, odhod iz Maribora ob 19.30 uri, prihod v Dravograd ob 22.00 uri. Proga Maribor — Celje: Ob delavnikih in praznikih: odhod iz Maribora ob 7.00 uri, prihod v Celje ob 9.30 uri, odhod iz Celja ob 16.00 uri, prihod v Maribor ob 18.30 uri.

Na vročem pepelu umrl. Pepel iz parnih kotlov lokomotiv in železniške delavnice odlagajo v Mariboru na takozvanem železniškem trikotu med progo koroške in južne železnice. Ta pepel je vroč ter ohrani toploto več dni, ker leži na velikanskih kupih. Ker je na pepelu tudi v najhujši zimi prav toplo, se hodijo tamkaj gret razni reveži brez strehe in tam prenočujejo. Iz vročega pepela pa uhačajo strupeni plini, ki so življenjsko nevarni. Žrtev teh plinov je lansko leto okrog Božiča ostal neki siromak, ki je na pepelu prenočeval. Letos za Božič se je na tem mestu zopet zadušil neki Ivan Marčič, ki je šel zvečer spat na pepel, zjutraj so ga pa delavci našli mrtvega. Strupeni plini so ga omamili in v spanju se je preselil na drugi svet.

Smrt na vozu. Redek smrtni slučaj se je pripetil pretekli četrtek v Mariboru. Fijakerja, 79letnega Ivana Dietin gerja je zadela na vozu kap, ko je vozil čez most. Dietin ger je dobil smrtni udarec že v začetku mosta, toda konj je peljal mirno naprej, kočijaš pa je sedel na svojem sedlu zvit v dve gubi. Ko je vozil pripeljal na tlak ter pričel odkakovati, se je mrtvec zgrudil s sedeža ter obležal na tlaku. Naložili so ga na njegov voz in tovariš-izvošček ga je odpeljal na dom.

Dva poskušena vloma v Mariboru. Zadnje noč v starem letu so poskusili izrabiti vlomilci v svoje namene. Vlomili so v prodajalno fotografa Meierja in sicer so dospeli skozi klet v prostor, kjer je majhna blagajna. Našli so pa le za 300 Din drobiža, katerega so odnesli. — V isti noči so skušali najbrže isti vlomilci vlomiti v mlekarino Bernharda na Koroški cesti. Odrgrali so z dvorišnih vrat ključavnico, toda iz neznanega vzroka so pobegnili, ne da bi napravili kaj škode.

Po enem letu aretiran. Na prijavo zagrebške policije je bil te dni v Mariboru aretiran Josip Stigar iz Krškega. Leta 1925 je poneveril lastniku mlekarne Simonu Matekociču v Zagrebu, pri katerem je bil v službi, 12.000 Din. Iz Zagreba je pobegnil v Maribor ter se skrival tu pod krivim imenom Zvonimir Weis. Na podlagi napačne delavske knjižice je dobil delo v neki tovarni na Teznu. Policija ga je odgnala v zapore okrožnega sodišča.

Orgelski koncert dne 6. januarja v veliki kazinski dvorani v Mariboru z začetkom ob štirih popoldne ima sledeči vzpored: 1. A. Guilman: Medidacija in molitev. Orgle. St. Premrl). 2. Corelli-Leonard: La folia. Variacije za violino in orgle. (F. Brandlova in St. Premrl). 3. Canesdrari: Slavnostni Allegretto. Orgle (St. Premrl). 4. St. Premrl: a) Ave Maria. Sopran, violina in orgle. (M. Druzovičeva, F. Brandlova in St. Premrl). b) Jezus je majhen. Sopran in orgli (M. Druzovičeva in St. Premrl). 5. F. Nowowiejski: Božič v prastari Marijini cerkvi v Krakovu. (St. Premrl). 6. a) R. Franz: Ubrijska melodija za godalni kvartet in orgle. (F. Brandlova, A. Santlova, F. Serajnik, dr. J. Dernovšek, H. Druzovič). b) F. G. Händel: Harfska arija. c) A. Corelli: Adagio in allegro. Violina, čelo, harfa in orgle. (F. Brandlova, dr. J. Dernovšek, F. Lukež, H. Druzovič). 7. J. S. Bach: Tokata in fuga (doriška). Orgle. (Premrl).

Opozorilo. Obveščeni smo z večih strani, da prodajata po mariborski oblasti dva agenta neke belgrajske tvrdke različne vrednostne papirje na obroke. Ljudem pri tem izjavljata, da sta poslana od našega zavoda. Jasno je, da hočeta izkoristiti ugled in dobro ime naše banke. Opozorjamo, da mi vršimo vse bančne posle izključno v naših pisarnah v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 6 in da nismo nikogar pooblastili, da se pri prodaji kakršnihkoli papirjev sklicuje na priporočilo od nas. Zadržna gospodarska banka d. d., Podružnica Maribor.

Usodna avtomobilska nesreča. V Dobu pri Domžalah na Kranjskem se je na glavni cesti na Novega leta dan pripetila težka avtomobilska nesreča, katere žrtev je bilo mlado življenje 24 letnega Mihaela Erbežnika, sina konjača iz Krtine pri Domžalah. V soboto je napravil nek ljubljanski trgovec z rodbino avtomobilski izlet proti Trojanam. V Lukovici se je avto ustavil pred Novakovo gostilno, nato pa nadaljeval pot. Zunaj je ležala

gosta megla, pot je bila zmrznjena in polzka. Lastnik avtomobila je vozil radi tega silno previdno in je užgal tudi močan reflektor. Vozel dalje proti Dobu, je na cesti nenadoma skočil pred avto neki mladenič, ki ga je očividno omamila močna luč. Videč nevarnost, je sofer avto takoj zavrl, vendar je bilo že prepozno. Voz je zapeljal naravnost v človeka na cesti in ga sunil z vso silo v stran ter ga treščil na tla. Nesrečnej je obležal na tleh, ne da bi se dal kak glas od sebe. Na glavi je imel prebito lobanjo ter strto nosno kost. Avto sam je odskočil v stran in zadel v mejo, nakar se je zaletel v bližnje drevo. Le slučaj, da je vozil sofer počasi in zmerno, se je zadržal, da se ni pripetila še večja nesreča in da so ostali vsi potniki v vozu nepoškodovani. O nesreči so ljudje takoj zaznali ter obvestili orožnike, ki so v ubitem moškem takoj spoznali 24 letnega M. Erbežnika. Truplo ponesrečenca so odpeljali kmalu natu na njegov dom ter je položili na mrtvačno odelo. Poškodovani avto je lastnik ostavil v Viru pri Domžalah, nakar se je z rodbino odpeljal z vozom v Ljubljano.

Roparski napad v sredini Beograda. Za Zagrebom so prišli na vrsto roparski napadi sredi mesta tudi v Beogradu. Na božični večer je posetila taka roparska tolpa malega predmestnega trgovca Jovana Jočića, ki ima svojo trgovino v Sarplaninski ulici. Možakar je sočel ter stanuje v majhni sobici izza trgovskega lokala. V tem delu mesta stanujejo večinoma delavci, ki gredo rano k počitku, da zamorejo zjutraj zgodaj na delo. Ob 8. zvečer vlada v vsem okraju že največja tišina. Jočić je okrog pol osme ure zaprl svojo trgovino, uredil knjige in legel k počitku. Krog polnoči je zaslišal neko trkanje na zadnjih vratih. Nato je skočil s postelje, se za silo oblekel in prisluskoval. V tem pa so vrata že zahreščala pod silnim udarcem ter se odzula. V sobo je vdrl šest našemljenih razbojnikov. Obrazo so jim zakrivala črne maske, z žepno električno svetilko so mu posvetili v obraz, da so ga oslepili, na prsa so mu nastavili samokrese. Kolovodja je osorno zahteval denar. Ko se je Jočić izgovarjal, da je siromak in da nima denarja pri sebi, so mu pretili, da ga ubijejo; in res sta pristopila dva ter mu položila zanjko okrog vratu. V smrtnem strahu jim je izročil ves denar kar ga je imel, nekaj nad 2000 Din. Razbojniki so nato izropali še trgovino ter odnesli raznega blaga v vrednosti okrog 5000 Din. Pred odhodom so mu še zabili, da najmanj dve uri po njihovem odhodu ne sme iz hiše. Nato so vrata od zunaj zaklenili. Zjutraj, ko se je zdanilo, je Jočić poklical sosede, da so mu odprli vrata. Policija, ki je bila o napadu obveščena, ni mogla odkriti nikakih sledov, ker je ponoči zelo snežilo in so vsi sledovi zabrisani. Prebivalstvo v okolici je radi tega nečloveškega napada zelo razburjeno ter zahteva pomoženje straže, zlasti ponoči.

Strahote snežnih viharjev v Liki. Lika se imenuje skalnat in le tuhtam z ogromnimi gozdovi porasel predel jugozapadne Hrvatske proti Dalmaciji. Kraji ležijo precej visoko nad morjem, pred južnimi, toplimi vetrovi jih brani gorovje Velebit, dočim je severna stran odprta. Zato divjajo tu zlasti po zimi strašni viharji in sneg zapade vsako zimo več metrov visoko. Vihar napravi snežne zamete, visoke kot kaki hribi in z njimi obda cele vasi, tako da so ljudje odrezani celo zimo od ostalega sveta. Ljudstvo se na močno zimo dobro pripravi. Hiše so močne in nizke, greje jih ogromno ognjišče, na katerem gorijo noč in dan jelovi poleni. Hlevi za ovce, koze in male konje so vkopani do polovice v zemljo, tako da gleda ven samo streha. Mraz ljudem ne more zato posebno do živga, preti jim pa druga nevarnost. V teh pustih krajih se klatijo no zimi cela krda volkov, kat re prežene glad iz gozdov v okolico vasi. Neprestano so na preži, da bi udri v kak ovčji hlev, v katerem neusmiljeno pobijejo vse, kar je živga. Gorje posameznemu človeku, katerega zalotijo volkovi na prostem. Ne pomaga mu nobeno orožje, pred katerim lačni volkovi ne poznajo strahu. — Lansko leto je bila skozi te kraje zgrajena železniška proga, ki veže Dalmacijo z Zagrebom. Graditelji proge pa niso računali z liško zimo. Vihar je letos napravil na vrogi take zamete, da že več tednov počiva vsak promet. Več vlakov je odsutih s snegom in nekatere je moralo odkopati vojaštvo, da so lahko nadaljevali pot. Potniki v zametnih vlakih so prebili po več dni v snegu, predno je prišla pomoč. Priondno leto nameravajo progo obdati na nevarnejših mestih z visokim zidom, ob katerem se bo sneg ustavil, tako da bo proga tudi po zimi prosta.

Kralj Aleksander bo ter 16. otroku. Pred nekoliko dnevi se je rodilo mesarju Dečmanu v Celju 16. dete. Roditelji so prosili kralja Aleksandra, naj bo on bo ter njihovega otroku, kar je kralj tudi obljubil. Zastopal ga bo pri krstu poseben zastopnik. To je menda prvi slučaj, da je naš kralj za botra slovenskemu otroku.

Nevarno stanje rumunskega kralja. Službena poročila iz Rumunije prinašajo, da se nahaja kralj Ferdinand po zadnji operaciji že izven nevarnosti ter je pričakovati, da bo v kratkem popolnoma okreval. Nasprotno pa trdijo za-

sebna poročila, ki so vsekakor verjetnejša, da je stanje rumunskega kralja naravnost ubupno. Baje bo v najugodnejšem slučaju ostal pri življenju še nekaj tednov. Zdravniki so poskusili že vse, da kralju še podaljšajo življenje, toda opustili so že vsako nado. Sedaj so vprašali vse najslavnejše evropske zdravnike za nasvet, kako sredstvo še naj poskusijo.

Novi ogrski denar. Madžari so zavrgli staro avstrijsko krono ter so svojo denarno enoto krstili za »pengö«. Izdelani so že bankovci po 5, 10, 20, 50, 100 in 1000 pengö.

Nastop novega japonskega cesarja. Za stari japonskim cesarjem je zalovala cela država sedem dni. Vsi javni lokali so bili zaprti, vršila se ni nobena prireditev, po celi državi so se vršile javne molitve za rajnega cesarja. Novi mikado ali cesar Hirohito je zasedel prestol Japonske. Prvi njegov odlok je bila splošna pomilostitev. 50.000 jetnikov je zadobilo prostost. Novega cesarja hvalijo kot izredno miroljubnega in pametnega moža ter prorokujejo pod njegovo vlado Japonski srečno dobo.

Gospodarstvo.

MOKRA ZEMLJIŠČA.

Brez vode rastline ne morejo uspevati. Ako jim začne primanjkovati vlage, niso v stanju normalno obavljati proizvodnje nam in živalim potrebne rastlinske snovi; njih rasteča in razvoj zaostaneta, pridelek se zmanjša. To je že spoznal gospodar v sušnih letih. Vendar suša ne nastopa vsako leto, pomanjkanje vlage ni tako občutljivo, kot pa je občutljiva preobilica vode. Kakor potrebuje rastlina nujno vlogo za svoje uspevanje, tako bo nje uspevanje povoljno, čim ji je na razpolago voda v odmerjeni množini. Le prava množina vode donaja koristi, vsako pomanjkanje, kot tudi vsaka preobilica zelo škoduje. Preveč dobrote tudi ni dobro. Na vodne množine, ki padajo na zemljo, kot dež ali sneg, kmetovalec nima vpliva, teh ne more uravnati, kakor bi to bilo njemu koristno, ni pa s tem rečeno, da bi ne mogel ničesar podvzeti, ako je posestnik takih zemljišč, ki trpijo na preobilici vode, v katerih se voda prekomerno kopiči ter zastaja, v katerih je celo ob suši preveč vode za rastline, da bi ne začel razmišljati, kako da ozdravi taka zemljišča, da najde pota, po katerih bi odpeljal s teh zemljišč preobilno zastajajočo vodo. Vsakoletno mu taka zemljišča ne donajajo pravega dobička, kot bi mu lahko, ako bi bilo poskrbljeno za to, da se voda v njih ne kopiči.

Poleg vode je zrak ono gonilno sredstvo rastlinske rasteče, ki brez njih ni uspevanja rastlin. Toda kakor je voda škodljiva, če jo je v zemlji preobilno, tako je škodljivo pomanjkanje zraka v zemlji. V zemlji morata biti voda kakor tudi zrak v pravih množinah; kjer je v zemlji preveč vode, tja ne more zrak, ker ga voda izpodriva. V zemlji deluje zrak na to, da nastopa godnost, mavičnost, rahlost zemlje, on razkrajja zemljo, razkrajja gnojila, pripravljaja v zemlji rastlinsko hrano, služi koreninam za dihanje, voda v zemlji raztaplja hranilne snovi iz gnojil, jih daje rastlinskim koreninam.

Čim preobilica vode v zemlji ne dopušča zraku dostopu vanjo, se ne more pripravljati v zemlji rastlinska hrana, rastline nimajo od česa se hraniti, njih korenine se dušijo in potaplja v preobilno vodo. Zemlja tudi ni drobljiva, ne postaja plodna. Kolikor je voda v pravi množini koristna, v toliko je preobilica škodljiva.

V mokrih zemljiščih sejane rastline bolehalo, se ne morejo močno razviti, ker ostanejo nežne, jih prevladajo boleznj, jim delajo škodljive žuželke in druge živali več kvara kot rastlinam v zdravih zemljiščih, na mokrih poljih so žetve slabe, polja zaplevelijo, žito je bledikavo ter razvija slabe zrnje, okopavine gajejo v zemlji. Mokra polja so mrla, spomladi odganjajo kasneje na njih rastline.

V takih zemljah voda nima pravega odtoka, ona zastaja v zemlji, se ne preceja skozi njo. Tu se naselijo razne rastline, ki ljubijo veliko vlage, kot: preslica, šaši, rumuni, loček itd., čela vegetacija močvirja in barja. In na premokrih travnikih pa zginevajo trave in detelje, ki dajejo dobro seno, mesto njih se pa šopirijo kisle trave, ki dajejo seno zelo slabe krmilne vrednosti, ki se niti vsem vrstam živine ne da pokladati, katerega cena je veliko pod ceno sladkega sena.

Zanimivosti

Težki časi za samce v Italiji. V Italiji se uvaja nov davek, ki bo nekaj prav posebnega na celem svetu. Laška država namerava obdavčiti vse samce in sicer v starosti od 25 do 65 let. Nov davek je zagovarjal sam Mussolini: V Italiji se nahaja preko pol milijona moških v starosti za ženitev, toda raje ostanejo samci ter živijo popolnoma brezkorisno življenje. Pripadajo pa večinoma bogatejšim slojem, ki bi z lahkoto vzdrževali družino; med revnejšimi sloji ni mnogo samcev, siromaki imajo najštevilnejše družine, pa jih z največje težavo vzdržujejo. Potrebno je, da se številni samci v Italiji zmanjša. Najlažje se to zgodi na ta način, da se jih prisili k ženitvi z velikim davkom, katerega bodo plačevali vsi neoženjeni možje v starosti od 25 do 65 let.

Čuden dvoboj dveh deklet. Na Čehoslovaškem se pripeti tuhtam kaj takega, o čemer se kakemu drugemu zapadnemu Evropejcu niti ne sanja. Taka čudna stvar je bil dvoboj dveh deklet zaradi mladeniča, ki sta ga obdeve enako goreče ljubili. Deklici sta se dogovorili, da naj velja ena od njiju kot premagana ter se ima lantu odreči, ki bo padla pri plju zganja prva pod mizo. Dvoboj je bil v polnem teku, ko je opazila ena od deklet, da prenese njena nasprotnica več kot ona. La bi pa kljub temu zmagala, je vtila v neopaznem trenutku svoji nasprotnici v kozarec petroleja. Vstrel tega je prišlo med njima do srditega prepira, ki se je izpremenil kmalu v pretep, v katerega so se vmešali ostali gostje, tako da se je izpremenil gostilniški lokal v bojišče, na katerem se je pretevalo vse vprek. Končno je morala priti policija, da je vzpostavila zopet mir.

Mravlje uničile celo vas. Bele mravlje so v Španiji velika nadloga in so strah in trepet prebivalcev, kjer se pojavijo. Učinkovitega sredstva proti njim ni, tako da so ljudje primorani vse popustiti ter bežati pred brezštevilnimi

milijoni teh malih živalic, kakor hitro pridejo v mogočnem pohodu urejene kakor vojaški polki v gostih, enakomernih vrstah. Pred par tedni so se v neki vasi blizu Valencije nenadoma pojavile. Več dni je preteklo, predno je bila ta strašna procesija pri kraju. Bele mravlje so se vrgle nad hiše, izpodkopale temelje, tako da so bile hiše na tem da se zrušijo. Prebivalci so mislili hiše obraniti s tem, da so napravili podpore. Hkratu pa so se kmetje oborožili, s komur se je pač kdo mogel. Uporabljali so strupe, cepce, ogenj itd., pa vse ni nič pomagalo. Kakor hitro so ljudje prišli v bližino mravelj, so se te takoj vrgle nanje in človek je moral pred to malo živalico bežati. Tudi stebri, s katerimi so bile podprte hiše, so bili takoj spodjedeni in so se zrušili. Večina hiš se je tudi zrušila, tako da so prebivalci ob vse in jim je morala vlada priti na pomoč, obenem pa se tudi posvetujejo, kaj ukreniti proti tej grozni nadlogi.

Boj proti podganam. V vseh velikih mestih se je boriti s strašnimi množinami podgan. Tako je znano, la se v pariških kanalih nabajajo cele črede podgan, ki štejejo na stotisoče. Vstrel podgan trpi tudi Dunaj. Dunajska občina se je odločila, prihodnje leto resno pričeti vojno s to nadlogo. Strašne množine podgan prizadevajo velikansko zdravstveno in gospodarsko škodo. Po statistiki je moralo leta 1917 v Združenih državah Severne Amerike delati 200.000 ljudi izključno za prehrano podgan. Približno ugotovljena škoda, ki so jo napravile podgane, je znašala nad 200 milijonov dolarjev. Med vojno so se podgane vsled zmanjšane skrbi za snago silno razmnožile po vseh mestih. Dunaj se boče boriti proti podganam z vabo zastrupljeno s fosforjem. Hišnim posestnikom, oziroma njihovim najemnikom bo občina na posebno nakazila dala potrebno množino strupa. Ta podganji strup bodo morali določene

dni pozno zvečer nastavi v kletih, hlevih, podstrešjih in kanalskih napravah, naslednji dan pa zgodaj zjutraj pobrati in odstraniti. Ta boj se bo vršil v dneh 27. in 28. januarja ter 3. in 4. marca. Mrtve podgane bodo morali zbrati, jih politi s petrolejem, ali posuti s peskom in jih istega dne izročiti mestnim pometačem. Vsi hišni posestniki pa morajo strogo paziti, da ne bo nevarnosti za ljudi in za druge živali.

Skok iz 41. nadstropja. Newjorški industrijalec Alb. Smith je dosegel te dni rekord posebne vrste! Naveličal se je življenja in skočil iz 41. nadstropja nekega čikaškega hotela. Na cesti je obležalo njegovo truplo z razbitimi udi. Njegov skok sta v celoti opazovali dve ženski, ki sta se nahajali v pisarni nasproti se nahajajočega urada. Padeč je trajal le par sekund. Ženski sta videli, kako je Smith odprl okno in stopil nanj. Obe sta mislili, da gre le za kakšno filmsko posnetje. Ko sta v naslednjem trenutku videli, da se je nesrečnej pognal v g'obočino, sta od groze obnemeli. Kljub temu, da je bila ulica zelo živahna, je vendar prišel nesrečni samomorilec na popolnoma prazen tlak. Zdravniki so po preiskavi ugotovili, da je smrt nastopila že med padcem. Vstrel naraščajočega padca se je zadušil. — Samomor te vrste ni v Čikago nič nenavadnega, samo da dosedaj ni nihče napravil skoka iz takšne višine. V mesecu oktobru in novembru je enak samomor izvršilo 12 družin oseb. Vsi pa so si izbrali nižja nadstropja, najvišje je bilo 19. Povodji za samomor te vrste so zelo različni, včas naravnost malenkostni in nerazumljivi.

Novo zdravilo proti steklini. Boj proti steklini je že precej star. Dolga stotletja je bilo človeštvo brez moči proti tej strašni bolezni, ki je zahtevala po vseh delih zemlje na tisoče človeških žrtev. V sredini preteklega stotletja se je posrečilo slavnemu francoskemu učenjaku izredno važno odkritje. Dognal je, da